

DATALOGISK INSTITUT, AARHUS UNIVERSITET

Det Naturvidenskabelige Fakultet
EKSAMEN
Grundkurser i Datalogi
Algoritmer og Datastrukturer 1 (2003-ordning)
Antal sider i opgavesættet (incl. forsiden): 12 (tolv)
Eksamensdag: Onsdag den 30. marts 2011, kl. 13.30-15.30
Eksamenslokale: Åbogade 34, Benjaminbygningen indgang B
Tilladte medbragte hjælpemidler: Alle sædvanlige hjælpemidler (lærebøger og notater). Computer må ikke medbringes.
Materiale der udleveres til eksaminanden:

Årskort _____

Navn _____

Skriftlig Eksamen
Algoritmer og Datastrukturer 1 (2003-ordning)

Datalogisk Institut
Aarhus Universitet

Onsdag den 30. marts 2011, kl. 13.30-15.30

Dette eksamenssæt består af en kombination af små skriftlige opgaver og multiple-choice-opgaver. Opgaverne besvares på opgaveformuleringen **som afleveres**.

For hver opgave er angivet opgavens andel af det samlede eksamenssæt.

For multiple-choice-opgaver gælder følgende. Hvert delspørgsmål har præcist et svar. For hvert delspørgsmål, kan du vælge ét svar ved at afkrydse den tilsvarende rubrik. Et multiple-choice-delspørgsmål bedømmes som følgende:

- Hvis du sætter kryds ved det rigtige svar, får du 1 point.
- Hvis du ikke sætter nogen krydser, får du 0 point.
- Hvis du sætter kryds ved et forkert svar, får du $-\frac{1}{k-1}$ point, hvor k er antal svarmuligheder.

For en multiple-choice-opgave med vægt $v\%$ og med n delspørgsmål, hvor du opnår samlet s point, beregnes din besvarelse af multiple-choice-opgaven som:

$$\max \left\{ 0, \frac{s}{n} \right\} \cdot v \%$$

Opgave 1 (4%)

	Ja	Nej
$n^2 + 2^n$ er $O(n^4)$?	☐	☐
$7n^2 + 3n + 4$ er $O(n^3)$?	☐	☐
$\log n + \log^2 n$ er $O(\sqrt{n})$?	☐	☐
$3n^2 + 2n^3$ er $O(n)$?	☐	☐
$\sqrt{7}$ er $O(\log n)$?	☐	☐

Opgave 2 (4%)

Opskriv følgende funktioner efter stigende orden med hensyn til O -notationen:

$$\begin{aligned} &(\sqrt{n})^5 \\ &7n^2 \\ &(\log n)^3 \\ &2^{3 \log n} \\ &\log(n^3) \end{aligned}$$

Svar: _____

Opgave 3 (4%)

Betragt RANDOMIZED-SELECT anvendt til at finde det $\lceil \sqrt{n} \rceil$ mindste element i et array med n elementer. Angiv for hvert af nedenstående spørgsmål svaret som funktion af n i O -notation.

Worst-case antal rekursive kald? Svar: _____

Forventede antal rekursive kald? Svar: _____

Worst-case tid? Svar: _____

Forventet tid? Svar: _____

Opgave 4 (4%)

Angiv for hver af nedenstående algoritmer udførelstiden som funktion af n i O -notation.

Algoritme Loop1(n)

```
s = 1
for i = 1 to n
  for j = 1 to n + 1 - i
    s = s + 1
```

Algoritme Loop2(n)

```
s = 0
for i = 1 to n
  while s ≤ i
    s = s + 1
```

Algoritme Loop3(n)

```
s = 1
for i = 1 to n
  while s ≤ i
    s = 2 * s
```

Svar Loop1: _____

Svar Loop2: _____

Svar Loop3: _____

Opgave 5 (4%)

Angiv for hver af nedenstående algoritmer udførelstiden som funktion af n i O -notation.

Algoritme Loop1(n)

```
i = 1
j = 1
while i ≤ n
  while j ≤ i
    j = 2 * j
  i = 2 * i
```

Algoritme Loop2(n)

```
i = 1
while i < n
  i = i * n
```

Algoritme Loop3(n)

```
i = 1
j = 1
while j ≤ n
  j = j + i
  i = i + 1
k = 1
while k ≤ i
  k = 2 * k
```

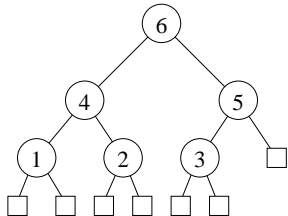
Svar Loop1: _____

Svar Loop2: _____

Svar Loop3: _____

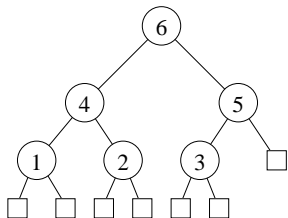
Opgave 6 (4%)

Tegn hvordan nedenstående binære max-heap ser ud efter indsættelse af elementet 7.

Svar: _____

Tegn hvordan nedenstående binære max-heap ser ud efter en HEAP-EXTRACT-MAX operation.

Svar: _____

Opgave 7 (4%)

Tegn den binære max-heap efter indsættelse af elementerne 7, 5, 2, 9, 3, 0 og 6 i den givne rækkefølge, startende med den tomme heap.

Svar: _____

Opgave 8 (4%)

Angiv hvordan nedenstående array ser ud efter anvendelsen af BUILD-MAX-HEAP for arrayet.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
5	10	4	3	7	2	9	6	8	1

Svar: _____

(Opgavesættet fortsætter)

Opgave 9 (4%)

Betragt RADIX-SORT anvendt på nedenstående liste af tal ($d = 4, k = 5$). Angiv den delvist sorterede liste efter at radix-sort har sorteret tallene efter de *to* mindst betydende cifre.

3311   3412   2433   4410   1212   1133

Svar: _____

Opgave 10 (4%)

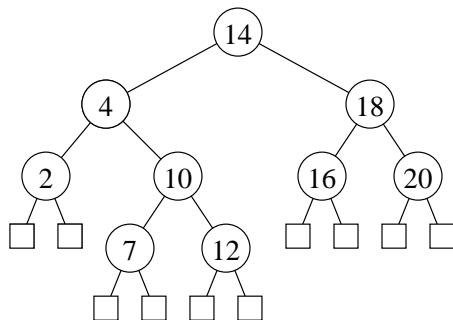
Angiv resultatet af at anvende PARTITION($A,6,14$) på nedenstående array.

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20
A	8	16	1	6	2	4	13	17	15	3	18	5	9	11	24	12	14	10	7	22

Svar: _____

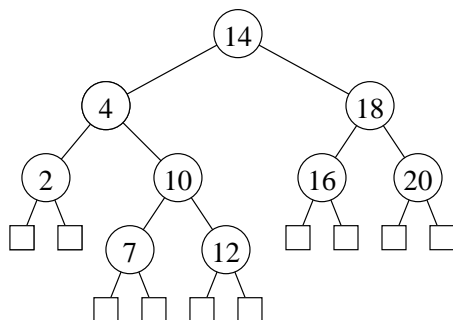
Opgave 11 (4%)

Tegn hvordan nedenstående ubalancerede binære søgetræ ser ud efter indsættelse af elementet 15.

Svar: _____

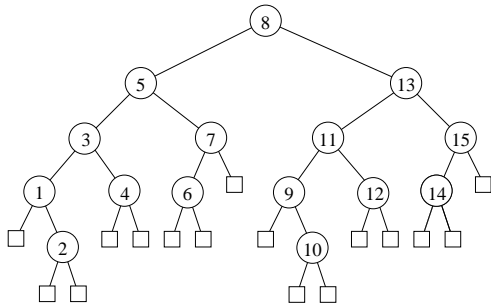
Tegn hvordan nedenstående ubalancerede binære søgetræ ser ud efter slettelse af elementet 4.

Svar: _____

Opgave 12 (4%)

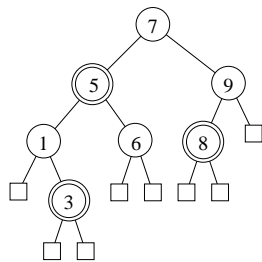
Angiv hvorledes knuderne i nedenstående binære søgetræ kan farves røde og sorte, således at det resulterende træ er et lovligt rød-sort træ.

Svar: _____

Opgave 13 (4%)

Tegn hvordan nedenstående rød-sort træ (dobbeltcirkler angiver røde knuder) ser ud efter indsættelse af elementet 2.

Svar: _____

Opgave 14 (4%)

Tegn en hashtabel hvor der anvendes kædede lister til at håndtere kollisioner, når hash-funktionen er $h(k) = 5k \bmod 6$ og der indsættes elementerne 1, 2, 3, 4, 6, 9 og 12 i den givne rækkefølge.

Svar: _____

Opgave 15 (4%)

Tegn hvordan en hashtabel der anvender *linear probing* ser ud efter at elementerne 1, 2, 15, 5, 6, 3, 11 og 8 indsættes i den givne rækkefølge, når hashfunktionen er $h(k) = 3k \text{ mod } 10$.

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9

Svar: _____

Opgave 16 (4%)

Tegn hvordan en hashtabel der anvender *quadratic probing* ser ud efter at elementerne 1, 7, 14 og 23 indsættes i den givne rækkefølge, når hashfunktionen er

$$h(k, i) = 3k + 3i + 2i^2 \text{ mod } 13$$

0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Svar: _____

Opgave 17 (4%)

Angiv den resulterende union-find struktur efter nedenstående sekvens af operationer, når der anvendes union-by-rank og stikomprimering. Angiv for hver knude rangen af knuden.

makeset(*a*)
makeset(*b*)
makeset(*c*)
makeset(*d*)
makeset(*e*)
makeset(*f*)
union(*a*,*b*)
union(*a*,*c*)
union(*d*,*e*)
union(*b*,*d*)
union(*a*,*f*)

Svar: _____

Opgave 18 (4%)

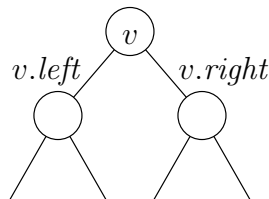
For en sorteret liste af tal $x_1, \dots, x_n$, definerer vi

$$\text{maxgap}(x_1, \dots, x_n) = \max\{x_n - x_{n-1}, x_{n-1} - x_{n-2}, \dots, x_3 - x_2, x_2 - x_1\}$$

F.eks. er

$$\text{maxgap}(7, 12, 19, 23) = \max\{23 - 19, 19 - 12, 12 - 7\} = 7$$

Betragt et søgetræ hvor hver knude v ud over et element $v.e$, gemmer $v.\text{maxgap}$ som er lig maxgap (elementerne i v 's undertræ), og $v.\text{min}$ og $v.\text{max}$ som er hhv. det mindste element og største element i v 's undertræ. Angiv hvorledes disse værdier kan beregnes når den tilsvarende information er kendt ved de to børn $v.\text{left}$ og $v.\text{right}$ (det kan antages at disse begge eksisterer). F.eks. betegner $v.\text{right}.\text{min}$ det mindste element i v 's højre undertræ.

Svar $v.\text{min}$ = _____

Svar $v.\text{max}$ = _____

Svar $v.\text{maxgap}$ = _____

Opgave 19 (4%)

Betragt RADIX-SORT anvendt til at sortere n binære tal med 128 bits hver. Angiv for $n = 1.000.000$ og $n = 1.000$ det antal bits r hvert kald af COUNTING-SORT skal kigge på for at minimere udførelstiden for RADIX-SORT.

$n = 1.000.000$? Svar $r =$ _____

$n = 1.000$? Svar $r =$ _____

Transitionssystem Nedtælling
Konfigurationer: $\{[i, k] \mid \text{heltal } i, k \wedge i \geq 1 \wedge k \geq 0\}$
 $[i, k] \triangleright [i - 1, k] \quad \text{if } i \geq 2 \wedge i \text{ ulige}$
 $[i, k] \triangleright [i/2, k + 1] \quad \text{if } i \geq 2 \wedge i \text{ lige}$

Opgave 20 (4%)

For hvert af nedenstående udsagn, angiv om de er en invariant for ovenstående transitionssystem Nedtælling. Startkonfigurationen antages at være $[n, 0]$ hvor $n \geq 1$.

	Ja	Nej
$i + k \leq n$	☐	☐
$\lfloor \log i \rfloor + k = \lfloor \log n \rfloor$	☐	☐
$k \leq \lfloor \log n \rfloor$	☐	☐
$i - k \geq 0$	☐	☐
$2^k \leq i$	☐	☐

Opgave 21 (4%)

For hver af nedenstående funktioner, angiv om de er en termineringsfunktion for ovenstående transitionssystem Nedtælling.

	Ja	Nej
$\mu(i, k) = i$	☐	☐
$\mu(i, k) = \log i$	☐	☐
$\mu(i, k) = \lceil \log i \rceil$	☐	☐
$\mu(i, k) = i + k$	☐	☐
$\mu(i, k) = 2i + k$	☐	☐

Algoritme SumOfSquares(n)

Inputbetingelse : heltal $n \geq 1$

Outputkrav : $r = \sum_{i=1}^n i^2 = 1^2 + 2^2 + 3^2 + \dots + n^2$

Metode : $j \leftarrow 1$

$r \leftarrow 1$

$\{I\}$ **while** $j < n$ **do**

$j \leftarrow j + 1$

$r \leftarrow r + j * j$

Opgave 22 (4%)

For hvert af nedenstående udsagn, angiv om de er en invariant I for ovenstående algoritme SumOfSquares.

	Ja	Nej
$j \leq n$	☐	☐
$r = j^2$	☐	☐
$r^2 \leq n^2$	☐	☐
$r = j(j + 1)/2$	☐	☐
$r \leq n^2$	☐	☐

Opgave 23 (4%)

For hver af nedenstående funktioner, angiv om de er en termineringsfunktion for ovenstående algoritme SumOfSquares.

	Ja	Nej
$\mu(j, r) = j$	☐	☐
$\mu(j, r) = n - j$	☐	☐
$\mu(j, r) = n^2/r$	☐	☐
$\mu(j, r) = n^2 - r$	☐	☐
$\mu(j, r) = (n - j)^2$	☐	☐

Opgave 24 (4%)

Givet et positivt heltal n , så beregner nedenstående algoritme summen

$$\sum_{j=1}^n j^3 = \frac{n^2(n+1)^2}{4}$$

For at vise gyldigheden af algoritmen skal I_i og I_r være invarianter omkring variablerne i og r . Angiv invarianter hvormed gyldigheden af algoritmen kan bevises (bevis for invarianterne kræves ikke).

Algoritme Sum(n)

Inputbetingelse : positivt heltal $n \geq 1$

Outputkrav : $r = \sum_{j=1}^n j^3$

Metode : $i \leftarrow n - 1$;

$r \leftarrow n * n * n$;

$\{I_i \wedge I_r\}$ **while** $i \geq 1$ **do**

$r \leftarrow r + i * i * i$;

$i \leftarrow i - 1$;

Svar I_i : _____

Svar I_r : _____

For at kunne bevise at algoritmen terminerer, kræves en passende termineringsfunktion. Angiv en termineringsfunktion (bevis for at termineringsfunktionen har de nødvendige egenskaber kræves ikke).

Svar μ : _____

Opgave 25 (4%)

Betragt en kø implementeret ved hjælp af to stakke $head$ and $tail$, som hver understøtter push og pop i worst-case $O(1)$ tid. For en tom kø er $tail = head = \emptyset$. Enqueue og Dequeue implementeres ved hjælp af følgende metoder.

Algoritme Enqueue(x)

Metode : push($tail$, x)

Algoritme Dequeue()

Inputbetingelse : $|head| + |tail| \geq 1$

Metode : **if** $|head| = 0$ **then**

while $|tail| > 0$ **do**

push($head$, pop($tail$))

return pop($head$)

For at argumentere at operationerne tager amortiseret $O(1)$ tid kræves en potentiale funktion. Angiv en potentiale funktion hvorved tiden kan bevises. Argumentation for tiden kræves ikke.

Svar $\Phi(head, tail)$: _____